

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๒๐๐๗/๑๑๕๒๗

สสค. (eMail)

ส่ง : กนธ.

รับที่ : ธ10558/67

8 ต.ค. 2567 เวลา 15.45 น.

กระทรวงยุติธรรม

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๗ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๒. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
๓. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ
๔. ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติฯ
๕. รายการสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
๖. หลักฐานการรับฟังความคิดเห็น
๗. หลักฐานการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ด้วยกระทรวงยุติธรรมขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีหลักการกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานในคดีที่กระทบกระเทือนต่อจิตใจอย่างรุนแรง เพื่อให้กระบวนการในการรับคำร้องทุกข์ การถามปากคำผู้เสียหายหรือพยาน การไต่สวนมูลฟ้อง และการพิจารณาและการสืบพยานในศาล ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือคดีที่มีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจอย่างรุนแรงเป็นไปอย่างเหมาะสม เนื่องด้วยบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานจากผลกระทบต่อสถานะทางจิตใจจากกระบวนการยุติธรรมได้ถูกกำหนดไว้เฉพาะกรณีที่ผู้เสียหายหรือพยานนั้นเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ซึ่งหลักการดังกล่าวไม่ครอบคลุมไปถึงผู้เสียหายหรือพยานที่อายุเกินสิบแปดปี แม้ว่าการถามปากคำในชั้นสอบสวนหรือการเบิกความในชั้นศาลจะส่งผลร้ายหรือกระทบกระเทือนต่อจิตใจของผู้เสียหายหรือพยานที่อายุเกินสิบแปดปีดังกล่าวอย่างรุนแรง โดยผลกระทบที่เกิดขึ้นนี้อาจนำไปสู่ปัญหาการสมัครใจเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมหรืออาจทำให้ได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมเกินสมควรด้วยเหตุที่กระบวนการยุติธรรมในปัจจุบันมิได้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยาน

จึงจำเป็น...

จึงจำเป็นต้องพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่องการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ที่มุ่งหวังให้กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค และยังสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็นที่ ๒๒ กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ที่กำหนดให้รัฐจะต้องดำเนินการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความสอดคล้องและตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง มีมาตรฐานและประสิทธิภาพเทียบเท่าระดับสากลตามหลักนิติธรรม ทั้งนี้ การเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ (๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการยกระดับความคุ้มครองประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามหลักนิติธรรมเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่เหมาะสมควรดำเนินการโดยเร่งด่วนเพื่อให้ประชาชนได้รับความคุ้มครองสิทธิอย่างเหมาะสม

๓. สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

กระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานศึกษาแนวทางการปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานในคดีที่กระทำความผิดต่อจิตใจอย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นคณะทำงานร่วมระหว่างสถาบันนิติวัชร์ สำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานในคดีที่กระทำความผิดต่อจิตใจอย่างร้ายแรงให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานสากลมากยิ่งขึ้น โดยสามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

๓.๑.๑ สภาพปัญหา และสาเหตุของปัญหา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานจากการนึกถึงความทรงจำหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดีที่กระทำความผิดต่อจิตใจอย่างรุนแรงไว้เฉพาะกรณีที่ผู้เสียหายหรือพยานนั้นเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี (ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๓ ทวิ ประกอบมาตรา ๑๗๒ ตรี) โดยการกำหนดให้มีสหวิชาชีพร่วมมีบทบาทในชั้นการสอบสวน ภายใต้สถานที่ที่เป็นส่วนสำคัญสำหรับเด็ก ทั้งยังห้ามถามปากคำเด็กซ้ำซ้อนหลายครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร และยังกำหนดให้สามารถนำสื่อภาพและเสียงที่ได้บันทึกไว้ในชั้นสอบสวนมาถ่ายทอดในชั้นศาลแทนการเบิกความในชั้นศาลเพื่อป้องกันผลร้ายที่จะเกิดขึ้นกับเด็กนั้น อย่างไรก็ตาม หลักการคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานจากการนึกถึงความทรงจำหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดีที่กระทำความผิดต่อจิตใจอย่างรุนแรงดังกล่าวไม่ครอบคลุมไปถึงผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นบุคคลอายุเกินสิบแปดปี ดังนั้น หากเป็นกรณีผู้เสียหายหรือพยานเป็นบุคคลอายุเกินสิบแปดปี แม้ว่าการเบิกความในชั้นศาลจะส่งผลร้ายหรือผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจของบุคคลนั้นอย่างรุนแรง แต่ก็ไม่สามารถใช้มาตรการใดเพื่อคุ้มครองบุคคลดังกล่าวได้โดยตรง คงใช้ได้แต่มาตรการที่คุ้มครองในด้านอื่น ๆ เช่น การสืบพยานโดยไม่เผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลยตามมาตรา ๑๗๒ ซึ่งแม้ว่าอาจแก้ปัญหาเกี่ยวกับความกลัวเกรงที่ผู้เสียหายมีต่อจำเลยได้ แต่ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับสภาพจิตใจของผู้เสียหายจากการต้องนึกถึงข้อเท็จจริงที่กระทำความผิดต่อจิตใจได้

นอกจากนี้ หลักการข้างต้นที่ใช้บังคับอยู่ยังไม่สามารถนำมาใช้ได้กับกรณี
ที่ผู้เสียหายหรือพยานอายุไม่เกินสิบแปดปีซึ่งเคยให้การไว้ต่อพนักงานสอบสวนโดยมีการบันทึกภาพและเสียง
ไว้ตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ แต่หากต่อมาเมื่อคดีขึ้นสู่ชั้นศาลแล้ว ผู้เสียหายมีอายุเกินกว่าสิบแปดปี
แม้ว่าจะผ่านไปเพียงหนึ่งวันก็จะไม่สามารถนำสื่อภาพและเสียงมาใช้เพื่อคุ้มครองผู้เสียหายได้
ทั้งที่สภาพร่างกายและจิตใจของผู้เสียหายไม่แตกต่างจากขณะที่ผู้เสียหายหรือพยานนั้นอายุยังไม่เกินสิบแปดปี
แต่อย่างใด ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้พบเห็นได้ทั่วไปสำหรับความผิดเกี่ยวกับเพศที่ผู้ต้องหาหรือจำเลย
หลบหนีและมีการจับกุมตัวตามหมายจับ หรือกรณีความผิดฐานโทรมเด็ก เป็นต้น ซึ่งตามปกติแล้วความผิด
ในลักษณะนี้จะมีการจับผู้กระทำความผิดได้ไม่พร้อมกันทุกคนส่งผลให้ผู้เสียหายต้องเบิกความหลายครั้ง
หรือบ่อยครั้งที่ใช้เวลานานกว่าจะจับตัวผู้กระทำความผิดได้ครบทำให้ผู้เสียหายต้องกลับมานึกถึงข้อเท็จจริง
ในคดีอีกครั้งแม้เวลาจะผ่านไปนานแล้วก็ตาม

๓.๑.๒ ผลกระทบของปัญหา

จากสภาพปัญหาตามข้อ ๓.๑.๑ จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติของกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานจากผลกระทบต่อสภาวะทางจิตใจจากกระบวนการยุติธรรม
ดังกล่าวได้ถูกกำหนดไว้เฉพาะกรณีที่ผู้เสียหายหรือพยานนั้นเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี โดยหลักการ
ดังกล่าวไม่ครอบคลุมไปถึงผู้เสียหายหรือพยานที่อายุเกินสิบแปดปี (แม้ว่าการถามปากคำในชั้นสอบสวนหรือ
การเบิกความในชั้นศาลจะส่งผลร้ายหรือกระทบกระเทือนต่อจิตใจของผู้เสียหายหรือพยานที่อายุเกินสิบแปดปี
ดังกล่าวอย่างรุนแรงก็ตาม) ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้อาจนำไปสู่ปัญหาการสมัครใจเข้าสู่กระบวนการ
ยุติธรรม อาจทำให้ผู้เสียหายหรือพยานดังกล่าวได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมเกินสมควร
(ประสบกับภาวะทางจิตใจซ้ำซาก หรือ Re-traumatization) ด้วยเหตุที่กระบวนการยุติธรรม
ในปัจจุบันมิได้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานดังกล่าว ทั้งนี้ ผลกระทบจาก
สภาพปัญหาดังกล่าวยังได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเมื่อพิจารณาตามแนวโน้มการเพิ่มสูงขึ้นของปัญหาจากคดี
อาชญากรรมหรือความรุนแรงในสังคมตามข้อมูลจากองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ได้ชี้ให้เห็นถึง
ข้อห่วงกังวลในเรื่องดังกล่าวเอาไว้ ดังเช่น

(๑) ดัชนีสันติภาพโลก (Global Peace Index – GPI) ประจำปี ๒๕๖๗
โดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ (Institute for Economics and Peace – IEP) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า
สถานการณ์ความรุนแรงของประเทศไทยในระดับโลกมีความรุนแรงอยู่ลำดับที่ ๗๕ จาก ๑๖๓ ประเทศ
ทั่วโลก และประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ ๑๔ จาก ๑๙ ประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ทั้งยังพบว่าสถานการณ์
ทางด้านความรุนแรงทางเพศและความรุนแรงในครอบครัวของประเทศไทยมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น
อย่างน่าเป็นกังวล

(๒) รายงานสถิติข้อมูลคดีเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี และครอบครัว
ในห้วงปีงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยกองแผนงานอาชญากรรม สำนักงานตำรวจ
แห่งชาติ ที่ชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นของเหยื่อหรือผู้เสียหายจากคดีความผิดที่อาจส่งผลกระทบกระเทือน
ต่อจิตใจอย่างรุนแรง (อาทิ คดีทารุณกรรมหรือทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ คดีเกี่ยวกับเพศ คดีค้าประเวณีและ
เป็นธุระจัดหา คดีมีและเผยแพร่วัตถุลามก คดีความผิดเกี่ยวกับแรงงาน)

(๓) รายงานสถานการณ์...

(๓) รายงานสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมูลนิธิหญิงชายก้าวไกล ที่ได้สรุปสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจากข่าวปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่มีการเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีรายงานข่าวถึง ๑,๑๓๑ เหตุการณ์ ที่เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๔ กว่า ๓ เท่า ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลขององค์การสหประชาชาติที่ระบุว่าความรุนแรงในครอบครัวในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้นในรอบ ๒๐ ปี

(๔) ผลการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey) ที่สำนักงานกิจการยุติธรรมดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรงจากครัวเรือนในกลุ่มตัวอย่างเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการประสบเหตุอาชญากรรม ผลปรากฏว่าจำนวนผู้เสียหายจากอาชญากรรมน้อยกว่าจำนวนคดีในกระบวนการยุติธรรมอย่างมีนัยสำคัญ ในการนี้สถาบันเพื่อการยุติธรรม (TIJ) ได้นำข้อมูลดังกล่าวมาประมาณการเพื่อคำนวณอัตราส่วนการรายงานเหตุอาชญากรรมต่อเจ้าหน้าที่เพื่อหาจำนวนอาชญากรรมจริง พบว่า ในอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับร่างกายนั้นมีจำนวนคดีที่รับแจ้งโดยเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมคิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ ๔ ของประมาณการอาชญากรรมที่น่าจะเกิดขึ้นจริง

(๕) รายงานผลกระทบที่เกิดต่อผู้เสียหายจากความรุนแรงทางเพศและความรุนแรงในครอบครัว โดยศูนย์ปฏิบัติการกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้เสียหายหรือเหยื่อจากความรุนแรงทางเพศและความรุนแรงในครอบครัว มักจะได้รับผลกระทบทางจิตใจอย่างมีนัยสำคัญ หากเป็นเหยื่อที่มีอายุเกินสิบแปดปีซึ่งไม่มีมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองจากการนึกถึงความทรงจำหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดี (เนื่องด้วยกฎหมายได้กำหนดไว้เพียงแต่เฉพาะกรณีที่ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี) ก็มักจะมี ความเครียดและวิตกกังวลซึ่งจะมีผลต่อสภาพจิตใจอย่างรุนแรง แม้ว่าภายหลังจะมีอาการที่ดีขึ้นจากการบำบัดหรือการรักษาแต่หากมีสถานการณ์หรือมีเหตุปัจจัยที่มากกระตุ้นหรือทำให้จำต้องนึกถึงความทรงจำในเรื่องดังกล่าวก็จะเกิดความวิตกกังวลและเกิดความเครียดอย่างรุนแรง

(๖) รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัว ตามมาตรา ๑๗ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า ปัจจุบันสังคมไทยกำลังประสบกับปัญหาความรุนแรงในหลายมิติมาอย่างต่อเนื่องและทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความรุนแรงต่อร่างกาย เพศ จิตใจ และทางสังคม โดยสาเหตุส่วนใหญ่มาจากความสัมพันธ์ในครอบครัว สภาพแวดล้อม และการใช้สารกระตุ้น นอกจากนี้ ยังมีความรุนแรงที่ไม่ปรากฏต่อสาธารณะอยู่ในสังคมอีกจำนวนมาก โดยเฉพาะความรุนแรงต่อเด็ก สตรี คนชรา ที่ถูกกระทำความรุนแรงจากบุคคลใกล้ชิดโดยเฉพาะบุคคลในครอบครัวอันจะก่อให้เกิดบาดแผลในจิตใจที่ฝังลึก ทั้งสังคมไทยยังมีค่านิยมและความเชื่อที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวอยู่มาก เช่น เรื่องครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัวเมื่อเกิดความรุนแรงในครอบครัวจึงไม่ควรบอกหรือแจ้งใคร ซึ่งความเชื่อที่ผิดเหล่านี้ฝังรากลึกและบางครั้งก็เป็นปัจจัยกระตุ้นที่ทำให้ความรุนแรงกลายเป็นเรื่องที่ยอมรับได้

๓.๑.๓ ต่างประเทศแก้ปัญหาอย่างไร

คณะทำงานฯ ได้มีการศึกษาเปรียบเทียบโดยนำกฎหมายต่างประเทศ รวมทั้งแนวปฏิบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาเพื่อพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยสามารถสรุปตัวอย่างแนวทางของต่างประเทศได้ ดังนี้

(๑) ประเทศสิงคโปร์ ได้มีการบัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ใน Section 264 A แห่ง CRIMINAL PROCEDURE CODE โดยให้ศาลสามารถรับฟังบันทึกการถามปากคำที่ได้บันทึกภาพและเสียงในชั้นสอบสวนไว้โดยให้มีผลเสมือนเป็นการเบิกความด้วยวาจาในชั้นศาล ทั้งนี้เฉพาะกรณีต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น ความผิดที่ได้กระทำต่อเด็ก ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ หรือความผิดต่อร่างกายที่กระทำต่อบุคคลอายุต่ำกว่าสิบหกปี บุคคลที่มีความบกพร่องทางจิต หรือบุคคลที่เป็นแม่บ้านและการกระทำความผิดเกิดจากนายจ้างหรือสมาชิกในครอบครัวของนายจ้าง เป็นต้น และสำหรับการถามปากคำในชั้นสอบสวนนั้นใน Section 22 แห่ง CRIMINAL PROCEDURE CODE ได้กำหนดให้สามารถบันทึกคำให้การได้ในสองรูปแบบ คือ การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร หรือการบันทึกภาพและเสียงซึ่งมีลักษณะเป็นบันทึกที่บันทึกโดยมีลักษณะกว้างกว่าหลักการในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศไทย

(๒) สหราชอาณาจักร มีการวางหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองผู้เสียหายที่อายุเกินกว่าสิบแปดปีที่มีความกลัวหรือความกดดันจนไม่อาจให้การในชั้นศาลได้ หรือกรณีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือความผิดที่มีการใช้อาวุธมีดหรือปืน โดยสามารถบันทึกภาพและเสียงผู้เสียหายแทนการเบิกความในชั้นศาลไว้ล่วงหน้าเพื่อลดความกดดัน และในบางกรณีอาจขยายไปถึงการบันทึกภาพและเสียงแทนการถามคำถามหรือถามถึงได้อีกด้วย ทั้งนี้ เป็นไปตาม Youth Justice and Criminal Evidence Act 1999 (Part II Giving of evidence or information for purposes of criminal proceedings) รวมไปถึงการใช้วิธีการอื่น ๆ ที่มีความหลากหลาย เช่น การกันไม่ให้ผู้เสียหายเห็นจำเลย ขณะเบิกความหรือการถ่ายทอดภาพและเสียงการเบิกความของผู้เสียหายจากห้องพิจารณาอื่น เป็นต้น ซึ่งล้วนแล้วแต่มีลักษณะเป็นการคุ้มครองในรูปแบบอื่นในทำนองเดียวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ ของประเทศไทย

(๓) รัฐวิกตอเรีย ประเทศออสเตรเลีย มีการใช้บันทึกภาพและเสียงที่เป็นดิจิทัลแทนการเบิกความในชั้นศาล (Digitally recorded evidence in chief - DREC) สำหรับคดีความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งการบันทึกภาพและเสียงนั้นทำโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยพยานนั้นเพียงต้องเดินทางไปศาลเพื่อยืนยันข้อเท็จจริงที่ปรากฏตาม DREC ซึ่งถ่ายทอดในชั้นศาล และร่วมการถามคำถามและถามถึงในชั้นศาล เท่านั้น

นอกจากนี้ รัฐควีนส์แลนด์ ประเทศออสเตรเลีย ยังมีการนำร่องทดสอบการใช้การบันทึกภาพและเสียงแทนการเบิกความในชั้นศาล (video recorded evidence in chief - VRE) ในลักษณะเดียวกันกับ DREC สำหรับคดีความผิดที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวที่ดำเนินคดีใน Southport และ Ipswich Magistrates Court โดยเริ่มนำร่องทดสอบตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๖๕ เป็นเวลา ๑๒ เดือน ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเป็นผู้ดำเนินการบันทึก VRE ในเวลาที่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์การกระทำความผิดโดยอยู่บนพื้นฐานความประสงค์ของผู้เสียหาย โดยข้อเท็จจริงจาก VRE จะถูกนำไปถ่ายทอดในชั้นพิจารณาคดีของศาลโดยผู้เสียหายต้องไปศาลเพื่อยืนยันข้อเท็จจริงและตอบคำถามจากทนายจำเลยและพนักงานอัยการเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดผลกระทบต่อจิตใจของผู้เสียหายจากการต้องเล่าเรื่องเดิมซ้ำ ๆ

(๔) สหประชาชาติ...

(๔) สหประชาชาติ ได้ประกาศปฏิญญาว่าด้วยหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐานของเหยื่ออาชญากรรมและการใช้อำนาจโดยมิชอบ (Declaration of Basic Principles of Justice for Victims of Crime and Abuse of Power) ซึ่งมีสาระสำคัญในการคุ้มครองสิทธิพื้นฐานของผู้เสียหาย รวมถึงการให้ความเห็นอกเห็นใจและการเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (compassion and dignity) และการได้รับความช่วยเหลือในด้านการแพทย์ ด้านจิตวิทยา และด้านสังคมจากภาครัฐและชุมชน โดยเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมต้องได้รับการฝึกอบรมอย่างเหมาะสมให้มีความอ่อนไหวต่อความต้องการของเหยื่อ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่ได้รับจากการถูกระทำความผิดอาญา และการให้ความช่วยเหลืออย่างทันท่วงที

(๕) Manual on Investigative Interviewing for Criminal Investigation โดยองค์การสหประชาชาติ ซึ่งเป็นคู่มือเพื่อให้แนวทางปฏิบัติที่มีมาตรฐานสากลในการสัมภาษณ์และสอบสวนคดีอาชญากรรมเพื่อมุ่งหวังให้เกิดความยุติธรรมและเคารพสิทธิมนุษยชนของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยมาตรฐานระหว่างประเทศนี้แนะนำให้มีการใช้การบันทึกภาพและเสียงในระหว่างการสัมภาษณ์และสอบสวนคดีอาชญากรรม เพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพของกระบวนการสอบสวนจากข้อจำกัดในเรื่องความทรงจำของมนุษย์และยังเป็นการช่วยรักษาหลักฐานในรูปแบบดั้งเดิม โดยการบันทึกภาพและเสียงดังกล่าวจะช่วยป้องกันผู้ถูกสัมภาษณ์จากการล่วงละเมิดและการประทุมิชอบ โดยแนวทางตามมาตรฐานสากลนี้ไม่เพียงแต่กำหนดไว้สำหรับเหยื่อที่เป็นกลุ่มเปราะบางเพียงเท่านั้น แต่ได้กำหนดไว้เป็นการทั่วไปเพื่อให้เกิดความยุติธรรมและเคารพสิทธิมนุษยชนของผู้ถูกสัมภาษณ์

๓.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๓.๒.๑ จากผลการศึกษาของคณะทำงานฯ พบว่า บทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานจากผลกระทบต่อสถานะทางจิตใจจากกระบวนการยุติธรรม ได้ถูกกำหนดไว้เฉพาะกรณีที่ผู้เสียหายหรือพยานนั้นเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี โดยหลักการดังกล่าวไม่ครอบคลุมไปถึงผู้เสียหายหรือพยานที่อายุเกินสิบแปดปีแม้ว่าการถามปากคำในชั้นสอบสวนหรือการเบิกความในชั้นศาลจะส่งผลร้ายหรือกระทบกระเทือนต่อจิตใจของผู้เสียหายหรือพยานที่อายุเกินสิบแปดปีดังกล่าวอย่างรุนแรงก็ตาม คณะทำงานฯ จึงเห็นควรให้มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานในคดีที่กระทบกระเทือนต่อจิตใจอย่างร้ายแรง โดยได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพื่อคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานในคดีที่กระทบกระเทือนต่อจิตใจอย่างรุนแรง) โดยมีหลักการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้กระบวนการในการรับคำร้องทุกข์ การถามปากคำผู้เสียหายหรือพยาน การไต่สวนมูลฟ้อง และการพิจารณาและการสืบพยานในศาลในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือคดีที่มีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจอย่างรุนแรง เป็นไปอย่างเหมาะสมเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานในคดีที่กระทบกระเทือนต่อจิตใจอย่างรุนแรงอย่างครอบคลุม

๓.๒.๒ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพื่อคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานในคดีที่กระทำความผิดต่อจิตใจอย่างรุนแรง) โดยรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ผ่านทางเว็บไซต์ของระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th) ในหัวข้อ “การรับฟังความคิดเห็น ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพื่อคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานในคดีที่กระทำความผิดต่อจิตใจอย่างร้ายแรง)” ระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๗ รวมทั้งสิ้น ๑๙ วัน มีผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมายทั้งสิ้น ๙๐ ราย โดยผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับหลักการดังกล่าว

๓.๒.๓ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมได้จัดการรับฟังความคิดเห็นผ่านการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group) เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๗ โดยรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานศาลยุติธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกระทรวงสาธารณสุข ซีโร ไทยแลนด์ (SHero Thailand) มูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และสำนักงานกิจการยุติธรรม โดยที่ประชุมเห็นด้วยกับหลักการตามร่างกฎหมายดังกล่าว

๓.๒.๔ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมได้รับฟังความคิดเห็นโดยที่ได้มีหนังสือเพื่อขอรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กรมกิจการเด็กและเยาวชน สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ชมรมพนักงานสอบสวนหญิง และสำนักงานกิจการยุติธรรม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นด้วยกับหลักการตามร่างกฎหมายดังกล่าว

๓.๒.๕ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงยุติธรรม เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗ โดยที่ประชุมได้เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ และให้ดำเนินการเสนอกฎหมายดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีต่อไป

๔. สาระสำคัญของร่างกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีหลักการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับคำร้องทุกข์ การถามปากคำผู้เสียหายหรือพยาน การไต่สวนมูลฟ้อง และการพิจารณาและการสืบพยาน ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือคดีที่มีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจอย่างรุนแรงให้เป็นไปอย่างเหมาะสม โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๔/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา “มาตรา ๑๒๔/๒ การจับบันทึกคำร้องทุกข์ ในคดีที่ผู้เสียหายอายุเกินสิบแปดปี ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือคดีที่ผู้เสียหายร้องขอเพราะ เห็นว่าตนเองได้รับความกระทบกระเทือน ต่อจิตใจอย่างรุนแรง หรือคดีที่พนักงานสอบสวน เห็นว่าผู้เสียหายอาจได้รับความกระทบกระเทือน ต่อจิตใจอย่างรุนแรงให้แยกกระทำเป็นส่วนนัด ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ที่จะต้องแจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงสิทธิตาม วรคหนึ่งด้วย ในกรณีที่พนักงานสอบสวนไม่อาจ แยกกระทำเป็นส่วนนัดได้ ให้บันทึกเหตุดังกล่าวไว้ ในบันทึกคำร้องทุกข์”	กำหนดให้การรับคำร้องทุกข์ ในคดีที่ผู้เสียหายอายุเกินสิบแปดปี ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือ คดีที่ผู้เสียหายได้รับความ กระทบกระเทือนต่อจิตใจ อย่างรุนแรงต้องแยกกระทำ เป็นส่วนนัด
	เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๓๓/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา “มาตรา ๑๓๓/๑ ภายใต้บังคับแห่ง มาตรา ๑๓๔ การถามปากคำผู้เสียหายที่อายุเกิน สิบแปดปีในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือในคดี ที่ผู้เสียหายหรือพยานที่อายุเกินสิบแปดปีร้องขอ เพราะเห็นว่าตนเองได้รับความกระทบกระเทือน ต่อจิตใจอย่างรุนแรง หรือคดีที่พนักงานสอบสวน เห็นว่าผู้เสียหายหรือพยานที่อายุเกินสิบแปดปี อาจได้รับความกระทบกระเทือนต่อจิตใจ อย่างรุนแรง การถามปากคำให้พนักงานสอบสวน แยกกระทำเป็นส่วนนัดและจัดให้มีการบันทึกภาพ และเสียงการถามปากคำซึ่งสามารถนำออก ถ่ายทอดได้อย่างต่อเนื่องไว้เป็นพยาน เว้นแต่ ผู้เสียหายหรือพยานนั้นไม่ประสงค์ที่จะให้มีการ บันทึกภาพและเสียงการถามปากคำดังกล่าว ทั้งนี้ ให้พนักงานสอบสวนบันทึกเหตุดังกล่าวไว้ ผู้เสียหายหรือพยานตามวรรคหนึ่ง จะขอให้บุคคลใดอยู่ร่วมในการถามปากคำนั้น ด้วยก็ได้ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ที่จะต้องแจ้งให้ผู้เสียหายหรือพยานดังกล่าวทราบ ถึงสิทธิตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง”	กำหนดให้การถามปากคำ ผู้เสียหายหรือพยานในคดีที่ ผู้เสียหายอายุเกินสิบแปดปี ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือคดี ที่มีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจ อย่างรุนแรงต้องแยกกระทำ เป็นส่วนนัด และจัดให้มีการ บันทึกภาพและเสียงการถาม ปากคำภายใต้ความยินยอมของ ผู้เสียหายหรือพยาน

ประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๑๗๑ วรรคสอง ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๓ ทวิ และมาตรา ๑๗๒ ตริ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การไต่สวนมูลฟ้องในคดีที่พยานเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ทั้งในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์และในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์	ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๓ ทวิ มาตรา ๑๓๓/๑ มาตรา ๑๗๒ ตริ และมาตรา ๑๗๒/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การไต่สวนมูลฟ้องในคดีพยานเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี และในคดีที่พยานอายุเกินสิบแปดปีในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือคดีที่พยานได้รับความกระทบกระเทือนต่อจิตใจอย่างรุนแรง ทั้งในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์และในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์”	แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การไต่สวนมูลฟ้องเพื่อให้ผู้เสียหายหรือพยานได้รับผลกระทบต่อสถานะทางจิตใจจากกระบวนการยุติธรรม มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การไต่สวนมูลฟ้องในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือคดีที่มีผลกระทบต่อกระเทือนต่อจิตใจอย่างรุนแรง
	เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๗๒/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา “มาตรา ๑๗๒/๑ เว้นแต่ในกรณีที่จำเลยอ้างตนเองเป็นพยาน ในการสืบพยานที่เป็นผู้เสียหายที่อายุเกินสิบแปดปีในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือคดีที่พยานอายุเกินสิบแปดปีได้รับความกระทบกระเทือนต่อจิตใจอย่างรุนแรง ถ้าศาลเห็นสมควร หรือพยานดังกล่าวหรือคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอโดยมีเหตุผลอันสมควร ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าจะเป็นผลร้ายแก่สภาพจิตใจของพยานนั้นอย่างรุนแรง ถ้าไม่อนุญาตตามที่ร้องขอ ให้ศาลจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงคำให้การของผู้เสียหายหรือพยานที่ได้บันทึกไว้ในชั้นสอบสวนตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ มาตรา ๑๓๓/๑ หรือในชั้นไต่สวนมูลฟ้องตามมาตรา ๑๗๑ วรรคสอง ต่อหน้าคู่ความ และในกรณีเช่นนี้ให้ถือสื่อภาพและเสียงคำให้การของพยานดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของคำเบิกความของพยานนั้นในชั้นพิจารณาของศาล โดยให้คู่ความถามพยานเพิ่มเติมถามค้าน หรือถามตงพยานได้ ทั้งนี้ เท่าที่จำเป็นและภายในขอบเขตที่ศาลเห็นสมควร”	กำหนดให้การพิจารณาและการสืบพยานในศาลในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือคดีที่มีผลกระทบต่อกระเทือนต่อจิตใจอย่างรุนแรง โดยกำหนดให้ศาลมีอำนาจในการจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงคำให้การของผู้เสียหายหรือพยาน ที่ได้บันทึกไว้ในชั้นสอบสวนหรือในชั้นไต่สวนมูลฟ้องโดยให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของคำเบิกความของพยานนั้นในชั้นพิจารณาของศาล

๕. ประโยชน์และผลกระทบ

การตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพื่อคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานในคดีที่กระทบกระเทือนต่อจิตใจอย่างรุนแรง) เป็นการดำเนินการที่มีความมุ่งหมายเพื่อให้กระบวนการในการรับคำร้องทุกข์ การถามปากคำผู้เสียหายหรือพยาน การไต่สวนมูลฟ้อง และการพิจารณาและการสืบพยานในศาล ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือคดีที่มีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจอย่างรุนแรงเป็นไปอย่างเหมาะสม เพื่อคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานในคดีที่กระทบกระเทือนต่อจิตใจอย่างรุนแรง และสอดคล้องตามพันธกรณีระหว่างประเทศรวมทั้งยุทธศาสตร์ต้นแบบและมาตรการเชิงปฏิบัติของสหประชาชาติที่เกี่ยวข้อง เช่น ยุทธศาสตร์ต้นแบบและมาตรการเชิงปฏิบัติว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อผู้หญิงในด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (ฉบับปรับปรุง) (Model Strategies and Practical Measure on the Elimination of Violence against Women in the Field of Crime Prevention and Criminal Justice) ที่แนะนำให้รัฐสมาชิกปรับปรุงวิธีพิจารณาคดีอาญาให้ผู้หญิงที่เป็นผู้ถูกระทำความรุนแรงสามารถเบิกความเป็นพยานในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาโดยใช้มาตรการที่เหมาะสมและหลีกเลี่ยงมิให้ผู้เสียหายถูกระทำซ้ำอีกครั้งจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และปฏิญญาว่าด้วยหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เสียหายในคดีอาญาและการใช้อำนาจโดยมิชอบ ค.ศ. ๑๙๘๕ (Declaration of Basic Principle of Justice for Victims of Crime and Abuse of Power ๑๙๘๕) ที่กำหนดหลักการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพึงปฏิบัติต่อผู้เสียหายในคดีอาญานับแต่เริ่มดำเนินคดี โดยคำนึงถึงการให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายเพื่อให้เกิดความได้สัดส่วนระหว่างการคุ้มครองสิทธิของผู้กระทำความผิดกับสิทธิของผู้เสียหาย และยังสอดคล้องกับ Manual on Investigative Interviewing for Criminal Investigation โดยองค์การสหประชาชาติ ซึ่งเป็นคู่มือเพื่อให้แนวทางปฏิบัติที่มีมาตรฐานสากลในการสัมภาษณ์และสอบสวนคดีอาชญากรรม เพื่อมุ่งหวังให้เกิดความยุติธรรมและเคารพสิทธิมนุษยชนของผู้ถูกสัมภาษณ์อันเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยมาตรฐานระหว่างประเทศนี้แนะนำให้มีการใช้การบันทึกภาพและเสียงในระหว่างการสัมภาษณ์และสอบสวนคดีอาชญากรรม เพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพของกระบวนการสอบสวนจากข้อจำกัดในเรื่องความทรงจำของมนุษย์และยังเป็นการช่วยรักษาหลักฐานในรูปแบบดั้งเดิม โดยการบันทึกภาพและเสียงดังกล่าวจะช่วยป้องกันผู้ถูกสัมภาษณ์จากการล่วงละเมิดและการประทุพติมิชอบ ซึ่งจะเห็นว่าแนวทางตามมาตรฐานสากลนี้ไม่เพียงแต่กำหนดไว้เฉพาะเหยื่อที่เป็นกลุ่มเปราะบางเพียงเท่านั้น แต่ได้กำหนดไว้เป็นการทั่วไปเพื่อให้เกิดความยุติธรรมและเคารพสิทธิมนุษยชนของผู้ถูกสัมภาษณ์ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้กระบวนการยุติธรรมในทางอาญามีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายหรือพยานที่อายุเกินสิบแปดปี จากคดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือคดีที่ส่งผลกระทบต่อสภาวะทางจิตอย่างรุนแรง อันจะนำไปสู่การลดปัญหาการถูกระทำซ้ำจากกระบวนการยุติธรรม (Secondary Victimization) สนับสนุนให้เหยื่อหรือผู้เสียหายจากการกระทำความผิดอาญาสมัครใจเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้เกิดพื้นที่ปลอดภัยในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

- ไม่มี -

๗. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงยุติธรรมซึ่งประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงยุติธรรม สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด ได้มีการประชุมเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗ โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ และให้ดำเนินการเสนอกฎหมายดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีต่อไป

๘. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มี -

๙. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรมขอเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรีโปรดพิจารณาอนุมัติหลักการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พันตำรวจเอก

(ทวิ สอดส่อง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

กองกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๓๐๐ (ทงเกียรติ)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ tanongkiet.m@moj.go.th